

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference
Liverpool, United Kingdom 5-7 February 2020

**Liverpool, United Kingdom
2020**

72.	БЕНЮК В. О., ЛАСТОВЕЦЬКА Л. Д., КУРОЧКА В. В., ЩЕРБА О. А., ШЕНЬ Г. Ю., ДОМБРОВСЬКИЙ Л. Е. ВПЛИВ ГОРМОНОТЕРАПІЇ НА МЕНСТРУАЛЬНУ ФУНКЦІЮ У ЖІНОК З АДЕНОМІОЗОМ ТА ГІПЕРПЛАСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ ЕНДОМЕТРІЯ	462
73.	БОЙКО О. П., ПОВАЛІЙ Т. Л. ХОРЕОГРАФІЧНІ ПРАКТИКИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ.	471
74.	БОЙКО Л. П. ВИРАЖЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ ПОДІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ СКЛАДНО - ПІДРЯДНОМУ РЕЧЕННІ ЧАСУ.	480
75.	БОЙКО Л. П., ДАВИДОВА І. В. ВІД АУДІЮВАННЯ ТЕКСТУ ДО КОМУНІКАТИВНОЇ СИТУАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМНИМИ СЛУХАЧАМИ.	485
76.	БОНДАР-ПІДГУРСЬКА О. В., БИСТРИЦЬКИЙ О. В. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.	492
77.	БОНДАРЕНКО А. В., РОМАНЮК М. В. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.	497
78.	БОРИСОВА Ю. В., СЕЛЕЗНЬОВА Є. Є. СПРИЯННЯ СОЦІАЛЬНОМУ СТАНОВЛЕННЮ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	502
79.	БОРИСОВА Ю. В., БЛЄДНИХ Ю. В. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ЯК ОДИН З ЧИННИКІВ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.	509
80.	БОРОНЫ Е. Е., ТОВТ П. П. ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ ФУНКЦІЇ РОЗПОДІЛУ ЗА СПОСТЕРЕЖУВАНИМИ ДАНИМИ.	512
81.	БОЧЕЛЮК В. Й. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІНЦЯ.	515
82.	БЛИН Е. В. КВАНТОВАЯ ТЕОРИЯ ГРАВИТАЦИИ ИЛИ ФИЗИКА ДЛЯ ЛЕТАЮЩЕЙ ТАРЕЛКИ.	521
83.	ВАЛАНЦЕВИЧ Д. А. ОПИС КЛІНІЧНОГО ВИПАДКУ ГЕПАЦЕЛЮЛЯРНОЇ КАРЦИНОМИ.	532
84.	ГАЄВСЬКА В. О., ЛИСЯНСЬКА Г. В. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КОМПЛЕКСНИХ ЧИСЕЛ ПРИ ВИКЛАДАННІ ВЕКТОРНОЇ АЛГЕБРИ ТА АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ.	536
85.	ГУБЕНКО С. И., БЕСПАЛЬКО В. Н. ВЛИЯНИЕ ИМПУЛЬСНОГО НАГРУЖЕНИЯ НА НЕМЕТАЛЛИЧЕСКИЕ ВКЛЮЧЕНИЯ И СТРУКТУРУ СТАЛИ.	541
86.	ГУЛІЄВА Н. М., ПАСТЕРНАК В. В., САМЧУК Л. М. ЗАСТОСУВАННЯ ГЛИБИННОГО МЕТОДУ ШЛІФУВАННЯ САПОНІТ - ТИТАНОВИХ ЗАГОТОВОК.	550
87.	ГУТШК Ю. Ю., СТРЕЛЕЦЬ О. П., СТРЕЛЬНИКОВ Л. С. БІОТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОД ОЦІНКИ ЯКОСТІ ВОДИ ПИТНОЇ.	555

**ВИРАЖЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ ПОДІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ
СКЛАДНО - ПІДРЯДНОМУ РЕЧЕННІ ЧАСУ**

Бойко Лідія Павлівна

викладач

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

Анотація: стаття має метою розуміння під час пояснення синтаксичної теми про складно - підрядне речення взагалі та складно-підрядне речення часу в українській мові іспаномовним студентам. А також систематизацію СПР часу української мови, яка залежить від предикату - дієслова недоконаного і доконаного виду.

Ключові слова: відносна темпоральність, одночасність, послідовність, узгодження.

Хронологічна послідовність подій у складно-підрядному реченні часу є однією з головних ознак, які відображають структуру процесу у часі. Якщо йдеться про хронологічне відношення у складному реченні, то маються на увазі універсальні синтаксичні значення, які виражають різні види співвідношення дій у часі. Загальновідомого основними хронологічними відношеннями між діями головного та підрядного речень є одночасність та послідовність. Точкою відрахунку під час вираження послідовності є дія у головній частині СПР. Хронологічні відношення між діями важливі для складання багатьох складнопідрядних речень. Для СПР з підрядним часом - це головні семантичні співвідношення між предикатами головного й підрядного речень. Саме це співвідношення і є проблемою для іспаномовних студентів, так як в іспанській

мові система засобів вираження хронологічних відношень між діями принципово інша, ніж в українській мові.

Будь-які порівняння завжди починаються з відомої подібності, характерної для обох мов у цьому аспекті. Треба позначити, перш за все, сполучники, які поєднують головне та підрядне речення та лексичні показники. Саме у цьому українська та іспанська мови мають відому схожість. Проблематичним для іспаномовних студентів є смислові відношення між предикатами головного й залежного від нього підрядного речення. Різниця полягає у тому, що в українській мові ознака одночасності та послідовності дії залежить від такої граматичної категорії дієслова, як вид - недоконаний (НДВ) або доконаний (ДВ).

Дієслово є предикатом головного й залежного речень і несе головне смислове значення дії завершеної чи незавершеної. В іспанській мові смислове співвідношення хронологічного процесу у часі та узгодження одночасності або послідовності дії у СПР часу визначає граматична категорія часу дієслова- предиката, як у головному, так і у підрядному реченнях.

Кілька слів щодо часової форми дієслова у контенті мов світу. Якщо розглядати цей аспект за змістом, який виражають дієслова то у порівнянні, наприклад, з українською мовою, дієслово в іспанській мові є більш складною граматичною категорією. Тому і форми, і характер вони носять багатозначний. Це пояснюється тим, що за допомогою цих форм фіксується не тільки час якоїсь події, а передається інформація, яка доповнює зміст. Часових категорій дієслова в іспанській мові більше, ніж в українській мові: дві форми вираження теперішнього часу, вісім форм минулого й чотири майбутнього. На відміну від української мови іспанське дієслово не має такої граматичної категорії як вид. Доконаність або недоконаність дії передається часовою формою дієслова. Наприклад, одночасність дії визначає (*preterito imperfecto*) тощо.

В українській мові за допомогою суфіксів, префіксів, зміни голосних або приголосних у корені інфінітива дієслова можна утворити з недоконаного виду

дієслова доконаний вид дієслова ДВ. Від запитання дієслова «що робити?» НДВ можна утворити дієслово ДВ, яке відповідає на запитання «що зробити?», наприклад:

НДВ:

вибирати - що робити'

сидіти - що робити?

читати - що робити?

ДВ

вибрати - що зробити?

сісти - що зробити?

прочитати - що зробити?

Для іспаномовних слухачів ЦППГ проблемою у цьому аспекті є розуміння синтаксичної функції видів дієслова НДВ - ДВ та оволодіння комбінацією різних мовних засобів для вираження хронологічних відносин у реченні (СПР). В іспанській мові така категорія дієслова НДВ, ДВ розуміється з контексту, з співвідношення форми дієслова-предиката у часі.

Використовуючи ономасно-логічний метод - «від найменування до логічної форми значення», розглянемо та опишемо (з позиції активної граматики), як за допомогою засобів української мови позначити будь-який аспект або фрагменти дійсності, як виразити послідовність двох самостійних, але взаємозв'язаних дій.

В українській мові є ціла система засобів для вираження одночасності або послідовності двох взаємозв'язаних у часі, подій. Час звершення одного з них позначається у співвідношенні до другого за допомогою підрядного речення часу. Для вираження «одночасності» подій у даному типі СПР української мови може бути застосовано кілька сполучників. Одночасність виражають та підкреслюють сполучники «коли», «у той час». Функціональними еквівалентами до останнього сполучника виступають також сполучники «як» «коли», які теж вказують на одночасність дії, наприклад, «у той час, коли», «у той час, як». В таких реченнях не допускається поєднання різних часових планів, найбільш типовою є комбінація видів дієслів НДВ-НДВ, наприклад:

- Коли ми верталися додому, йшов дощ. - De nuestro regreso, llovia.

В іспанській мові така граматична комбінація дієслова розуміється з контексту, з узгодження форм дієслова-предиката у часі. Саме це є проблемою для іспаномовних слухачів: у порозумінні співвідношення видів дієслова-предиката в СПР часу в українській мові.

У СПР з вказаними вище сполучниками, які вказують на одночасність, може бути поєднання ДВ-ДВ, наприклад :

- У той час, як закінчився дощ, ми вийшли з дому. - Cuando cesô de Hover, salimos de casa.

Для вираження послідовності в українській мові є такий сполучник «після того, як» чи «коли».

Найбільш типовим є співвідношення однакових часових планів при видовій комбінації ДВ-ДВ, наприклад :

- Після того, як робота була закінчена, усі роз'їхалися по домах. - Después de, que el trabajo, fue terminado, todos se marcharon a sus casas.

- Після того, як він приїхав, пройшло три роки. - Después de, que liego han pasado très anos.

Хронологічні відносини між діями, які повторюються, визначаються ситуацією та позначаються лексичними показниками. Релевантність виду у цьому випадку, як правило, нейтралізується, тому що вираження коротких дій в українській мові, незалежно від часових відносин між ними є принаймні, функцією НДВ - дієслів, наприклад:

- Коли він приходив додому, його завжди зустрічала жінка. - Cuando llegô a casa, de el siempre ha encontrado su esposa.

Відношення дії в СПР часу може служити основою для вивчення використання видо-часових форм у їх взаємодії з лексичними та синтаксичними елементами в інших типах СПР під час вираження послідовності подій.

Синтаксична функція виду дієслова під час вираження послідовності подій в українській мові настільки важлива, що її можна розглядати як відносну темпоральність. Отже синтаксична функція виду в українській мові аналогічна

співвідношенню часу дієслова-предиката в іспанській мові щодо СПР часу. Проведений аналіз загального й протилежного між українською та іспанською мовами щодо складання СПР не тільки часу, а й інших видів можна вивести алгоритм, де узгодження видів дієслова-предиката у головному і підрядному реченнях у дидактичній практиці пояснюється як ідеоетнічна риса української мови.

Узгодження дієслова-предиката у головному і підрядному реченнях у часі в іспанській мові підкреслює інший образ мислення іспаномовних людей ніж українців. Цей алгоритм має наступну форму: українська мова - це узгодження видів дієслова-предиката у складнопідрядному реченні часу. В іспанській мові - темпоральне узгодження дієслова-предиката у СПР часу (Concordancia de los tiempos del verbo-predicado en las oraciones compuestas subordinadas temporales).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Виноградов В. С. Граматика іспанської мови. - Вид-во «Вища школа», - 1965. -451 с.
2. I.Puikina, E.Zajava-Nekrasova. El ruso. Gramatica practica. - Moscu: "Idioma ruso". - 1985.- 607 с.